

Aleg. 189

Sprawozdanie

Komisji budżetowej o zamknięciu rachunków fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za lata 1897 i 1898.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisji budżetowej sprawozdanie Wydziału krajowego przedstawia zamknięcia rachunkowe za lata 1897 i 1898. Przyczyna, dla której sprawozdanie to odnosi się do lat dwóch, w tem, że w roku zeszłym Wydział krajowy, odmówiwszy zarządowi fundacyi absolutoryum za rok 1897, sprawozdanie o zamknięciu rachunkowym za ten rok Sejmowi nie przedłożył.

A. Zamknięcie rachunkowe.

Preliminowano w majątku obrotowym:

	1897		1898		Nad- wyżka		Niedo- bór	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
Dochód <i>netto</i> w sumie	290.183	30	289.537	99	—	—	—	—
Wydatki	292.628	55	289.423	77	—	—	—	—
Przewidziano przeto w r. 1897	—	—	—	—	—	—	2.445	25
„ „ „ „ 1898	—	—	—	—	114	22	—	—
Zamknięcie natomiast rachun- kowe daje:								
Rzeczywiste dochody <i>brutto</i> . .	413.728	80	617.696	41	—	—	—	—
„ wydatki „	417.147	15	609.613	30	—	—	—	—
z czego w r. 1897	—	—	—	—	—	—	3.418	35
„ „ „ 1898	—	—	—	—	8.085	11	—	—
a więc wynik <i>niekorzystniejszy</i> od budżetu w r. 1897 o	—	—	—	—	—	—	973	10
zaś <i>korzystniejszy</i> w r. 1898 o	—	—	—	—	7.970	89	—	—
Na cyfry te składają się:								
lepsze od budżetu wyniki rzeczy- wiste w 5 rubrykach, razem	33.621	76	—	—	—	—	—	—
lepsze od budżetu wyniki rzeczy- wiste w 4 rubrykach, razem	—	—	22.454	27	—	—	—	—
namiast gorsze:								
w 5 rubrykach, razem	32.594	86	—	—	—	—	—	—
„ 6 „ „	—	—	14.483	38	—	—	—	—
z czego j. w. wynik <i>niekorzy- stniejszy</i> w r. 1897 o	—	—	—	—	—	—	973	10
a <i>korzystniejszy</i> w r. 1898 o	—	—	—	—	7.970	89	—	—

Jeśli się jednak zważy, że w r. 1897 wzrosły pożyczki fundacji o 19.750 złr. — ct. zapasy zaś w gotówce z końcem r. 1897 zmniejszyły się o . 3.410 „ 79 „ i doda wykazany już wyżej za rok 1897 wynik niekorzystny . 9.3 „ 10 „
 toż ostateczny wynik gospodarki w r. 1897 niedobór w kwocie . 24.133 złr. 89 ct.

Znaczniejsze, wobec budżetu, *korzyści* przedstawiają w r. 1897: gmach teatralny (1.021 złr. 79 ct.); pożyczki (30.935 złr. 76 ct.), w r. 1898: dobra ziemskie (15.882 złr. 33 ct.), pożyczki (6.161 złr. 38 ct.).

Znaczniejsze natomiast wobec budżetu *ubytki* dają w r. 1897 przedewszystkiem dobra ziemskie (26.164 złr. 26 ct.), w roku 1898 przedewszystkiem zarząd centralny (2.677 złr. 75 ct.) i Zakład w Drohowyżu (9.188 złr. 50 ct.)

Wyniki te wyjaśnia kuratora w sprawozdaniach swych w sposób następujący:

Zarząd centralny i legaty.

Na nadwyżkę w r. 1897 (w kwocie 445 złr. 71 ct.) złożyły się zaoszczędzenia razem 810 złr., w których obok innych pozycji figurują: 440 złr. z powodu nie obsadzenia posady praktykanta lasowego przez 11 miesięcy, dalej 30 złr., o które niżono płacę stróża przy administracji centralnej; natomiast przekroczenia 373 złr. 94 ct. spowodowane były kosztami podróży wskutek jazdy komisjonalnej do Żabiego w sprawie prowizoryjalnej z tamtejszymi włościanami.

Ubytek (wobec budżetu) w roku 1898 w tej rubryce w kwocie 2.677 złr. 75 ct. powstał głównie skutkiem kosztów, spowodowanych lustracją dóbr i lasów fundacyjnych, którą przeprowadzono na polecenie Wysokiego Sejmu.

Gmach teatralny.

Zaległości z gmachu tego wynosiły:

z końcem r. 1896	14.949 złr. 43 ct.
„ „ 1897	9.238 „ 64 „
„ „ 1898	6.791 „ 04 „

Zmniejszyły się tedy zaległości te:

w roku 1897 o	5 710 złr. 79 ct.
„ 1898 o	2.447 „ 60 „

razem w obu latach o . . . . . 8.158 złr. 39 ct.

a to skutkiem spłaty 5.254 złr. 44 ct., reszta skutkiem odpisania.

Pozostaje przeto z końcem roku 1898 zaległości czynnych z gmachu teatralnego jeszcze 6.791 złr. 04 ct.

Jakkolwiek suma w obu tych latach odpisana wynosi bez mała 3.000 złr., to mimo to wynik ogólny wobec smutnego nad wyraz obrazu lat dawniejszych jeszcze może względnie zadowolić.

Z aktów wyraźnie okazuje się bardzo energiczne działanie Wydziału krajowego, nalegającego konsekwentnie na dostarczanie peryodycznych wykazów o stanie zaległości i o skutkach działania kuratorji i Syndykatu. Komisya budżetowa konstatuje to z uznaniem i wyraża nadzieję, że działalność taka z pomyślnym skutkiem potrwa dalej i rychło uregulowanie ostateczne osiągnie.

Pożyczki.

Długi majątku obrotowego fundacji wynosiły:

z końcem roku 1896	196.019 złr. 95 ct.
„ „ 1897	215.769 „ 95 „
„ „ 1898	211.981 „ 85 „

wzrosły przeto w ciągu roku 1897 o 19.750 złr., a obniżyły się w ciągu roku 1898 o 3.788 złr. 10 ct.

Zakład w Drohowszu.

Finansowy wynik gospodarki w tym zakładzie w obu latach był niekorzystniejszy wobec preliminarza, a mianowicie w roku 1897 o kwotę 8.263 złr. 52 ct., zaś w roku 1898 o kwotę 6.467 złr. 92 ct.

Z 17 rubryk zakładu zaoszczędzenie wykazuje:

w roku 1897 rubryk 5 w łącznej kwocie .	. 2.482 złr. 60 ct.
" " 1898 " 6 " " " .	. 1.347 " 06 "
przekroczenie natomiast:	
w roku 1897 rubryk 12 w łącznej kwocie	10.746 " 12 "
" " 1898 " 11 " " " .	. 7.814 " 98 "

Z porównania wynikają wykazane powyżej przekroczenia w kwotach 8.263 zł. 52 ct. i 6.467 złr. 92 ct.

Najpoważniejszą pozycję w oszczędnościach (wobec budżetu) przedstawia w obu latach *szkoła*, a to 1.451 złr. 17 ct. w r. 1897, a 1.128 złr. 29 ct. w r. 1898. Największe natomiast przekroczenie budżetu przedstawiają w r. 1897 pozycje *żywność* (3.328 złr. 87 ct.), *konserwacja* (1.264 złr. 48 ct.) *pracownia krawiecka żeńska* (1.149 złr. 70 ct.) i *warsztaty* (2.531 złr. 98 ct.) w r. natomiast 1898 pozycje *ogród* (831 złr. 20 ct.), *pracownia krawiecka żeńska* (1515 złr. 90 ct.) i *warsztaty* (2.355 złr. 70 ct.).

Wszystkie pozycje tak zaoszczędzeń jak i przekroczeń są szczegółowo motywowane. Motywa te jednak w rubryce *zaoszczędzeń* nie mogą zadowolić, o ile się rozchodzi o szkołę, gdyż zaoszczędzenia te powstały w obu latach z powodu niekompletnego personelu nauczycielskiego. Przez cały bowiem rok 1897 nie było nauczyciela rysunków technicznych a przez część tegoż roku majstra lakierniczego, podobnie jak i w roku 1898 nie było naczelnika warsztatów przez cały rok, nadto przez część roku nauczyciela muzyki a jednego nauczyciela w szkole ludowej.

Komisja budżetowa zaznacza, że zaoszczędzenia tego rodzaju, jako szkodliwe dla głównego celu fundacyi, weale nie są pożądane.

Wyjaśnienia reszty rubryk tak w kierunku zaoszczędzeń jak i przekroczeń nie nasuwają specjalnych uwag.

Stan utrzymywanych w zakładzie sierót i prebendaryuszów przedstawia się w sposób następujący:

	³¹ / ₁₂ 1897	³¹ / ₁₂ 1898
1. sierót chłopców	226	227
2. " dziewcząt	134	130
3. prebendaryuszów	43	45
4. prebendaryuszek	44	42
razem osób	447	444

Utrzymanie jednej osoby kosztowało dziennie 67·68 ct. czyli rocznie 247 złr. 03 ct., w roku 1897 (t. j. wobec roku 1896 więcej dziennie o 5·90 ct. czyli rocznie o 21 złr. 53 ct.), zaś w roku 1898 dziennie 66·08 ct. czyli rocznie 241 złr. 19 ct., a więc w porównaniu z r. 1897 *mniej* dziennie o 1·60 ct. czyli rocznie o 5 złr. 84 ct.

Rubryki drobne fundacyi (realności lwowskie, przedsiębiorstwo teatralne, prowizye czynne, przygodne), uwag ważniejszych nie nasuwają; zachodzą one natomiast przy rubryce *Dobra ziemskie*.

Czysty dochód z dóbr tych, zestawiony z preliminarzem przedstawia się w obu latach 1897 i 1898 jak następuje:

	Preliminowano:	Uzyskano:	Nadwyżka:	Ubytek:
	złr. ct.	złr. ct.	złr. ct.	złr. ct.
W roku 1897 .	103.270 99	77.106 73	— —	26.164 26
" 1898 .	106 222 55	122.104 88	15.882 33	— —

Wynik korzystniejszy od preliminarza uzyskano w r. 1897 z 4 dóbr w łącznej kwocie 9.259 złr. 74 ct., mniej korzystny z 5 dóbr tudzież z rubryk „przedsiębiorstwa w dobrach“ i „rozmaite“, razem w sumie 35.424 złr.

W roku 1898 natomiast korzystniej od preliminarza przedstawiło się 6 dóbr i rubryka „rozmaite“, razem o 24.111 złr. 13 ct., mniej korzystnie 3 dobra i „przedsiębiorstwa w dobrach“ o 8.228 złr. 80 ct.

Poszczególne cyfry bardzo wyczerpująco przedstawia sprawozdanie Wydziału krajowego za obydwa lata. Z mnóstwa cyfer, które w rozmaitych kombinacjach razem ostatecznie wydają przedstawiony przed chwilą wynik, uderzają pewne, typowo niejako pojawiające się „zaoszczędzenia“, co do których tylko życzyliby sobie należało, aby się na nich nie sprawdziło przysłowie o „skąpym, który dwa razy traci“. Arytmetycznie są to cyfry małe, istota ich jednak bardzo jest charakterystyczna, a rezultat z aplikowania zasady, która się w nich odbija, nie może być dobry.

Tak n. p. znachodzimy zaoszczędzenia na płacy służby leśnej w roku 1897 w Drohowyżu 402 złr., w Smorzu-Klimcu 101 złr., w Brzozdowcach 376 złr. (w tym razie z powodu przyznania mniejszych płac dozorcóm lasowym), w Roźniatowie 376 złr., w roku zaś 1898 w Smorzu-Klimcu 112 złr., w Żabiu 749 złr., w Oparach-Słóńsku 151 złr.

Nadto „oszczędzono“ w Roźniatowie jeszcze na odgraniczeniu gruntów dzierżawnych 100 złr., wreszcie w pozycji *Rozmaite* oszczędzono „na kosztach wykonania planów gospodarstwa lasowego“ 224 złr.

Podobne „oszczędności“ w r. 1898 odnoszą się do budowli wodnych w Roźniatowie, razem 261 złr., do kosztów kultur i utrzymania budynków w Żabiu 1.087 złr., do wydatków na lasy i na naprawę dróg leśnych (poz. „Rozmaite“) 368 złr., tudzież (w tej samej pozycji) na wykonaniu planów gospodarczych 800 złr.

Zaoszczędzenia takie często mogą spowodować w następstwie straty, które nieraz bardzo prędko się odezuwa i to bezpośrednio, nieraz jednak — co gorsza — usuwają się z pod kontroli. Tak n. p. oszczędność na służbie lasowej zostawać może bardzo dobrze w bezpośrednim związku, z przekroczeniem 373 złr., spowodowanem kosztami podróży Komisji do Żabiego w sprawie prowizoryalnej z włościanami, jak niemniej z przekroczeniem o 427 złr. z powodu kosztów procesu o naruszenie granic fundacyjnych przez włościan. Do tej kategorii typowo nadaje się także przekroczenie o 102 złr. na konserwację drogi wiodącej do zakładu w Drohowyżu, która skutkiem „oszczędnego“ szutrowania drogi w latach poprzednich stała się wypukłą tak, że w zimie spadały fury do rowów. Dla bezpieczeństwa więc trzeba było obydwa stoki podnieść przez nasypanie grubej warstwy szutru po obu stronach drogi.

O ile zaś oszczędzenie na płacach personalu leśnego, bardzo nielicznego, odbić się musi na samej gospodarce leśnej, zwłaszcza w tak ogromnych lasach, jak fundacyjne, o tem rozpisywać się zbyt czuła. Przecież sam kurator podaje w piśmie jednym, że z pewnym kandydatem o dzierżawę karczmy interesu robić nie chciał, bo tenże przez kilka lat rąbał lasy fundacyjne.

Obok powyższych punktów, pozornie drobnych, znajdują się jednak i inne, które już w grubszych się wyrażają cyfrach, a wobec braku tłumaczenia ze strony kuratoryi są wprost niezrozumiałe.

Tak np. w Kulikowie mniejsze od preliminarza wpłynęły kwoty 1.500 złr. ze sprzedaży młyna i lutrowni wraz z parcelą.

Z Brzozdowic i Iłowa uzyskano mniejsze dochody ze sprzedaży drzewa o 8.552 złr.

Z Roźniatowa mniej wpłynęło od przedsiębiorstwa eksploatacji ropy w Rypnem o 1.201 złr. w r. 1897 a o 868 złr. w r. 1898.

Zdaje się, że sumy te są dość poważne, ażeby warty były choć wyjaśniającej wzmianki.

Dalej znowu karczmy w Smorzu, Annaberg, Felicienthal i Klimcu, sprzedano i oddano na własność nabywcom 1. stycznia 1897, mimo, że ze stratą dla fundacji do dziś z nabywcami nie spisano kontraktu. Że z tego wszystkiego obraz gospodarki nie wesoły, to pewna.

W myśl uchwały Sejmu, powziętej w styczniu 1898, dołącza kuratorya do tych zestawień następujące, do lat 1896, 1897 i 1898 odnoszące się wyjaśnienia:

1. Kulików. Niedobór 5.512 złr. 88 ct. w r. 1897 powstał skutkiem przebudowania realności „Ratusz“ kosztem przeszło 8.000 złr.; za to czynsz roczny z niej urósł o 1.268 złr.

2. Brzozdowce. Niekorzystny wynik r. 1897 polega na tem, że Bayer nie zapłacił 8.397.69 złr. za drzewo wywiezione, i kwotę tę winien.

3. Drohowyże. Bardzo korzystny wynik roku 1898 idzie na karb zapłaconych zaległości za łąki (5 838 złr.) i mniejszy podatek o 2.651 złr. z powodu przeprowadzonej rewizji katastru.

4. Opary-Słokońsko. Zły wynik r. 1896 jest skutkiem rozłożenia jednemu dzierżawcy rat dzierżawnych na czas dłuższy tudzież opustu z powodu klęsk elementarnych, podczas gdy drugi raty nie zapłacił. Niedobór zaś 1.814 złr. w r. 1898 spowodowany melioracyami celem osuszenia łąk.

5. Ostałowice. Większy dochód w r. 1897 skutkiem wpłacenia zaległości dzierżawnej i zwrotu nadpłaconego podatku.

6. Roźniatów. Niedobór 1.825 złr. w r. 1897 powstał przez restaurację realności „Zamek“ dla umieszczenia sądu powiatowego, dalej przez restaurację budynków dzierżawnych, a wreszcie przez niezapłacenie za kupione drzewo. W r. 1898 wpłynęły znaczniejsze zaległości dzierżawne a nadto zapłacono mniej datków konkurencyjnych.

7. Smorze-Klimiec. W r. 1897 sprzedano mniej drzewa.

8. Żabie. W r. 1897 uzyskano więcej drzewa opałowego na sprzedaż.

9. Żydaczów. Niedobór 5.324 złr. w r. 1896 powstał przez obniżenie czynszu dzierżawnego 2.000 złr., dalej rozłożenie zaległości na 15 rat półrocznych, jakoteż że narosła dalsza zaległość 5.063 złr. Mniejszy dochód w r. 1897 powstał skutkiem owej bonifikacyi za 45 morgów łąk, które wziąć miały Stryj i Dniestr. W końcu należy tu i bonifikacya za zasiewy, 2.750 złr., które jednak Wydział krajowy kazał w roku 1898 znowu do zwrotu przypisać.

Rok 1898 cyfrowo nie dość dobry i dlatego, że z bieżących dochodów kupiono od dzierżawcy dwie realności w Żydaczowie za 6.350 złr.

Do wyniku gospodarki w działach „Przedsiębiorstwa w dobrach“ i „Rozmaite“ nie podała kuratorya żadnych wyjaśnień. Byłyby one bardzo pożądane zwłaszcza w rubryce „Rozmaite“.

Rubryka bowiem ta od roku 1894 aż do 1897 dawała stale niedobory, które kolejno przedstawiają się w cyfrach 407 złr. 42 ct., 3.231 złr. 03 ct., 6.157 złr. 16 ct., 3.713 złr. 81 ct., podczas gdy w roku 1898 dają czysty dochód 609 złr. 25 ct.

Zaległości z dóbr zestawione obok roku 1896, przedstawiają obraz następujący:

D O B R A	1896		1897		1898	
	złr.	ct.	złr.	ct.	złr.	ct.
1. Kulików	7.293	28	7.583	28	3 021	77
2. Drohowyże	8.250	76	15.869	29	11.037	61
3. Opary	5.669	22	4.516	97	3.700	60
4. Ostałowice	4.378	19	3.561	92	3.018	39
5. Roźniatów	10.910	52	12.233	03	8.490	43
6. Smorze	5.313	34	7.006	24	5.633	34
7. Żabie	655	62	1.405	73	916	11
8. Żydaczów	13.281	87	7.044	—	5.870	—
9. Brzozdowce	—	—	8.397	69	5.707	34
10. Przedsiębiorstwa	32	72	605	28	233	12
11. Rozmaite	1.367	58	1.723	90	1.637	47
Razem	57.153	08	69.947	24	49.266	08

obniżyły się przeto w roku 1898 owe zaległości o przeszło 20.000 złr. (w tem jednak odpisów przeszło 6.000 złr.), zawsze jeszcze jednak wynoszą o przeszło 13.000 złr.

więcej, niż w roku 1895, a ledwie o 8.000 zlr. mniej, niż z końcem roku 1896. Jeżeli się jeszcze zważy, że przeszło 6.000 zlr. odpisano, to obraz lepszy wprawdzie bezsprzecznie od roku 1897, lecz osiągnana poprawa nie może jeszcze co do przyszłości uspokoić i ciąglej wymaga baczości.

Po wyniku roku 1896 Wydział krajowy zawezwał kuratora do rozwinięcia jak największej energii w ściąganiu zaległych czynszów, uczynił go osobiście majątkowo odpowiedzialnym za straty, jakieby fundacya z tego powodu ponieść mogła, *a zarazem oznajmił, że w razie, jeżeliby zamknięcie rachunków za rok 1897, nie wykazało pod tym względem stanowczego zwrotu na lepsze, t. j. jeżeliby wszystkie zaległości dzierżawne oprócz tych, które dotychczasowemi uchwałami Rady administracyjnej zostały rozłożone na raty, nie były umorzzone, musiałby Wydział krajowy odmówić Zarządowi fundacyi absolutoryum ze złożonych rachunków.*

Otóż ponieważ zamknięcie rachunkowe za rok 1897, jak to się powyżej okazało, nie tylko nie wykazało zwrotu na lepsze lecz natomiast wzrost zaległości z dóbr o przeszło 12.000 zlr., Wydział krajowy słusznie odmówił zarządowi fundacyi absolutoryum za rok 1897. Za przyczynę jednak tego odmówienia podaje Wydział krajowy w sprawozdaniu o fundacyi St. hr. Skarbka za rok 1899, „znaczną a niczem nie usprawiedliwioną zaległość, pochodzącą ze sprzedaży drzewa z lasów fundacyjnych“. Gdy zaległość tę kurator w wysokości 6.134.60 zlr. gotówką już wniósł, na drugą ratę zaś (5.720 zlr. 54 ct.) wraz z procentami zwłoki 4½% zeznał dokument, dostatecznie fundacyę zapewniający, postanowił Wydział krajowy udzielić absolutoryum za lata 1897 i 1898.

Komisya budżetowa musi zauważyć, że zaległość za drzewo z lasów fundacyjnych w łącznej wysokości niespełna 12.000 zlr. zaledwie czwartą część stanowi całkowitej zaległości z końcem roku 1898.

Ponieważ jednak cyfra ta daleką jest od owej, któraby wypadła, „*gdyby wszystkie zaległości dzierżawne oprócz tych, które dotychczasowemi uchwałami Rady administracyjnej zostały rozłożone na raty, były umorzzone*“, a ponieważ od takiego właśnie wyniku Wydział krajowy po rezultacie z r. 1896 udzielenie absolutoryum uczynił zawsze i o tem kuratora zawiadomił, toż wobec zaległości przeszło 49.000 zlr. po koniec roku 1898 ponowne odmówienie absolutoryum zupełnie byłoby usprawiedliwione. Zachodziłby bowiem mogła obawa, że wobec zeszłorocznego odmówienia absolutoryum a udzielenia go obecnie, Zarząd fundacyi sądzić może, iż Wydział krajowy uważa wobec roku zeszłego stosunki w gospodarce fundacyjnej za uzdrowione. Takie mniemanie zarządu z pewnością by jednak do dalszej poprawy gospodarki się chyba nie przyczyniło. Gdyby obok tego i komisya budżetowa mimo swojego doświadczenia również uwagi nie zwróciła, że wypowiedzianemu w roku 1898 żądaniu Wydziału krajowego i warunkowi, pod jakim w przyszłości absolutoryum udzieli, Zarząd fundacyi zadość nie uczynił, a gdyby skutkiem tego i Sejm nie miał choć sposobności o rzeczy tej wypowiedzieć zdanie swoje, to zarząd fundacyi na prawdę mógłby mniemać, że już zrobił wszystko, co do niego należało a tu tymczasem tylko kurator za część zaniedbania własną odpowiedzialność kieszania.

Wobec tego wszystkiego komisya budżetowa, aprobując ostatecznie sprawozdanie Wydziału krajowego i co do udzielonego absolutoryum, zaznacza jednak wyraźnie, że wynik zamknięcia rachunkowego za rok 1898 wcale zadowolnić nie może i że nieustannej potrzeba czujności i energicznej kontroli, ażeby do dalszych zaniedbywań nie dopuszczać, a w danym razie powstałe straty z całą bezwzględnością poszukiwać na wszystkich, co zawinili.

Zaznaczając jeszcze, że uchwałę Wysokiego Sejmu z roku 1898, polecającej zbadanie przez rzeczoznawców „sposobu administrowania i stanu gospodarstwa szczególnie leśnego w majątkach fundacyjnych“, stało się zadość, i że szczegóły o wyniku tego badania przedstawi sprawozdanie komisji budżetowej o ogólnym stanie fundacyi hr. Skarbka, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Skarbkowskiej za lata 1897 i 1898.
2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd fundacyi do stałego, co roku dokładnego wyjaśnienia przekroczeń preliminarza co do przychodów i rozchodów jak i cyfer czystych dochodów z dóbr.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby nad gospodarką Zarządu fundacyi nieustannie czuwał, a energicznie ją kontrolując i ewentualne straty bezwzględnie poszukując na kim należy, sprawił, aby przyszłe zamknięcia rachunkowe dawały nietylko *arytmetyczny* obraz wyniku gospodarki, lecz były jednocześnie raz przecie i wyrazem poprawy rzeczowej.

Przewodniczący
Dunajewski.

Sprawozdawca
Rotter.